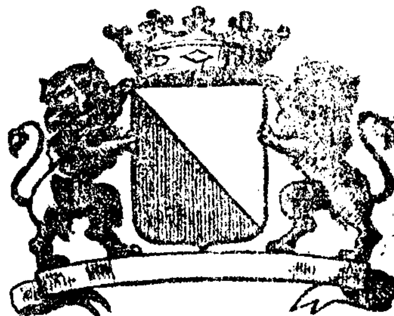
A°. 1857. N°. 184.

WOENSDAG 5 AUGUSTUS.



UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT



Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 5 Augustus.

De ministeriële wijziging in Turkije blijft in Frankrijk zeer de belangstelling gaande houden. Meer en meer komt men tot de overtuiging, dat die alleen kan hebben plaats gehad tot tevredenstelling van de van wege Frankrijk geopperde bezwaren. Trouwens *Mustapha Pacha* is een aloud voorstander van den Franschen invloed, en de nieuwe minister van buitenl. zaken *Aali-Pacha* is, als lid geweest zijnde van het kongres te Parijs, ten volle bekend met de bedoelingen van het verdrag en moet wel overtuigd zijn, dat de regtmatige invloed van Frankrijk, gesteund door Rusland, Pruissen en Sardinië, niet zoo geheel kan worden weggecijferd als dit in de laatste tijden te Konstantinopel is gedaan. De verkiezingen in Moldavië zullen nu waarschijnlijk worden vernietigd, maar daarom zal zeker de vereeniging der Donauvorstendommen niet eerder door de Porte worden ingewilligd. De Porte zegt bovendien te regt: gaarne wil ik uwe wenschen vervullen, maar de een wil juist het tegenovergestelde van den ander, en begin dus eerst het onderling eens te worden, alvorens ge van mij vraagt, dat ik uw wensch zal doen.

Omtrent de Indiesche zaken verwijzen wij naar Londen, waar men weder eenige bijzonderheden er over zal vinden, en daarbij den korten inhoud van eene proklamatie door de muiters aan de Hindoes gerigt, welk stuk wel geschikt is de gemoederen op te winden. Het hoofdbezwaar is, dat de Engelschen worden beschuldigd Indië tot het christendom te hebben willen bekeeren en de muiters wijzen vervolgens op den krijgsvoorraad, dien zij te Delhi hebben gevonden, en die hen in de mogelijkheid stelt met goed gevolg den strijd vol te houden. De Eng. bladen beweren evenwel, dat het volk aan den militairen opstand zoo goed als geen deel neemt, en dat daarom het gevaar, hoe groot, nog zeer goed te overkomen zal wezen.

Wat bij de Indische aangelegenheid, behalve de politieke zijde echter nog van groot gewigt is, is zeker de finantiele moeijelijkheid, die de opstand eerstens voor de Indische geldmiddelen, en daardoor van zelve voor de Britsche finantiën zal opleveren, en die minstens de reeds niet bloeijende finantiën van de O. I. kompagnie geheel zullen te gronde rigten. „De belangen van beide landen," zeide sir *Robert Peel*, „zijn zoo naauw met elkander verbonden, dat het krediet van het eene niet kan worden getroffen, zonder dat de terugwerking zich ook op het andere gevoelig doet ondervinden." De financiën van Indië zijn inderdaad die van Engeland, dat alleen de verbazende leeningen der kompagnie heeft gedekt. Sedert eene eeuw is het deficit de normale toestand der Indiesche staatsbegrooting. Een overschot der inkomsten, na dekking der uitgaven, is slechts eene zeldzaamheid, die na een zeer lang tijdverloop zich een enkelen keer voordoet. De Oost-Indiesche kompagnie, die, zooals bij hare oprigting beoogd werd, slechts handel moest drijven, om zich daarmede te verrijken, werd door heerschzucht bevangen en wilde eene groote uitgestrektheid grondgebied en het gezag daarover verwerven. De handelaars der City dachten koning te spelen en deze ijdelheid is hun duur te staan gekomen. Elke verbeurd verklaarde, veroverde en ingelijfde staat werd voor hen eene bron van financiële moeijelijkheden. Daarin zijn zij ten eenenmale te vergelijken bij den naar landbezit hakenden boer, die voor 5 en 6 pCt. geld opneemt, om eigenaar te worden van een akker, waarvan hij maar 3 pCt. trekt. Om te voorzien in de kosten van het burgerlijk en militair beheer, bij welk laatste het onderhouden van een leger van 300,000 man wordt vereischt, zal de O. I. kompagnie zich ten laatste tot het treurigste aller redmiddelen veroordeeld zien, nl. tot voortdurende leeningen, om de renten harer schuld te betalen, renten, die, in weerwil van achtereenvolgende reduktiën, in 1854 reeds meer dan £ 2,346,000 bedroegen, terwijl de schuld zelve het cijfer van £ 51,780,000 had bereikt. Zulk een staat van zaken is allezins geschikt ernstige ongerustheid in te boezemen, en daarom hebben dan ook de Engelsche financie-politieke mannen reeds sedert 15 jaren telkens met meer nadruk de aandacht daarop gevestigd. Hoe naauwkeuriger men het Ind. budget onderzoekt, des te dringender en grooter doet zich het gevaar kennen. Al de ingevoerde belastingen zijn niet voldoende om zelfs in tijden van vrede de uitgaven te dekken; de opbrengsten kunnen daarbij niet verhoogd worden, wil men den ontevredene Hindoe niet te zwaar drukken. Alleen de opiumhandel, die in 1854 £ 1,400,000 en in 1855 £ 4,500,000 opbragt, maakte dat het tekort niet meer dan £ 2,050,000 of 24½ millioen gulden bedroeg. De oorlog met China moet doen vreezen, dat ook de winst op den opiumhandel zal vervallen. De Chin. oorlog vond dan ook uit dit oogpunt zooveel afkeuring, omdat de O.-Ind. kompagnie pas den oorlog met de Birmanen had voleindigd en dien met Perzië was begonnen. Juist, nu derhalve de finantiën der maatschappij zoo zwaar zijn getroffen, komt de opstand haar met geheelen val bedreigen. Het is niet te begrijpen hoe de maatschappij al die bezwaren zal kunnen te boven komen.

Zooals wij dus reeds gister herhaalden, komt men algemeen tot het besluit, dat de opstand in Indië de Britsche O.-Ind. maatschappij zal doen in 't niet vallen, en de Koloniën geheel aan de Kroon zal brengen. Daardoor zal de verhouding beter worden; de koloniale politiek zal dan ook zeker gewijzigd worden, en men zal te eer kunnen overgaan tot de reorganisatie van het bewind, die men algemeen in Indië voor zoo noodzakelijk erkent.

Alleen is het minder begrijpelijk, hoe in dezen toestand de Britsche regering de beide Huizen omtrent de onkosten van den krijg in Indië kan geruststellen met de verklaring, dat de kosten geheel komen ten laste der O. Ind. maatschappij, en hoe de Parlementsleden met zulk eene verklaring genoegen kunnen nemen!

De Britsche konsul *Murray* is den 7. te Teheran aangekomen; hij denkt thans spoedig naar Londen te keeren.

---

*— Bij de herstemming op gister tusschen de heeren mr. *A. S. v. Hengelaar*, *J. Trip*, *N. C. Osti*, mr. *J. Hinlopen* voor twee zetels in onzen gemeenteraad, zijn uitgebragt 953 stemmen, waarvan 950 werden geldig verklaard. Daarvan verkregen de heeren *Hengelaar* 532, *Trip* 446, *Hinlopen* 386, en *Osti* 290 stemmen, zoodat de beide eersten de heeren *Hengelaar* en *Trip* tot leden van den raad zijn verkozen.

---

*— Gisteren hadden wij alhier eene ongewone warmte, bij meerendeels onbewolkten hemel. De thermometer teekende, in de schaduw, te Utrecht en te Nijmegen (volgens opgave van de *Nijmeegsche Courant*):

	Utrecht.	Nijmegen.
11 u.	90,5	88
12 „	91,4	90
1 „	93,9	
2 „	90,7	92
3 „	89,2	95
4 „	86,0	
5 „	82,8	
6 „	78,4	88°

Vergelijkt men in de meteorologische waarnemingen de temperatuur die waargenomen is met de gemiddelde, zooals die gewoonlijk op dien dag wordt waargenomen, dan ziet men, dat ten 2 ure bij voorbeeld de warmte 18,5 graden volgens de schaal van *Fahrenheit* hooger was dan gewoonlijk. 's Avonds trokken dan ook meerdere onwêersbuijen langs de stad, met eenigen regen. Zulk eene afwijking der temperatuur is niet plaatselijk. Zij strekt zich zeker over een vrij groot gedeelte van Midden-Europa uit.

---

*— Wij hebben voor korten tijd met groote belangstelling melding gemaakt van de misschien niet algemeen verwachte, maar zoozeer verdiende bevordering van den heer mr. *J. W. Römer*. We achtten het onnoodig zijne benoeming nog afzonderlijk te bespreken, hier in Utrecht, waar hij bij ieder bekend en evenzeer geacht is. We willen ons echter het genoegen niet onthouden onderstaande regelen, omtrent het aanstaand vertrek van den heer *Römer*, van hier aan het *Handelsbl.* gerigt, over te nemen:

„Juichten wij de bevordering van den heer *Römer*, in zijne benoeming als adv. gen. bij den hoogen raad, toe, met leedwezen zien wij hem zijne betrekking als officier van justitie nederleggen en onze stad verlaten. Aan regtskennis en regtvaardigheid, paarde hij regtschapenheid en dienstvaardigheid, steeds trachtende naar middelen, om, waar hij kon, anderer leed te verzachten. Moge hij in zijne nieuwe betrekking ruimen zegen hebben, en het hooge kollegie de vervulling der vakature, in zijn persoon als een aanwinst waarderen."

---

*— Per mailboot ontvangen wij berigten uit Paramaribo tot den 5. Julij:

„Sedert eenigen tijd heerscht hier de kinkhoest vrij erg, verscheidene kinderen zijn er aan bezweken. Overigens is de gezondheidstoestand onder de Europesche bevolking en de schepelingen vrij gunstig.

„Gedurende de maand Junij hebben zich van eenige plantages weder slaven verwijderd, zoo als van de plantagien Spieringshoek, Caledonia en Hamburg. Op laatst genoemd effekt zijn zij terug gekeerd, toen de prokureur-generaal, benevens een der heemraden en vergezeld van een detachement militairen, aldaar tot het instellen van een geregtelijk onderzoek is aangekomen. Dit is reeds de tweede maal gedurende den loop van dit jaar, dat eene gedelegeerde regtbank naar de plantage Hamburg is gezonden geworden. De behandeling der slaven moet er veel te wenschen overlaten.

„In andere plaatsen der kolonie is de rust niet gestoord geworden.

„De suikerprijzen blijven steeds klimmen; de laatste verkooping heeft hier 16,87 cents per Amsterdamsch pond opgebragt.

„Door het Noord-Amerikaansch barkschip James Smith, kapt. *Bates*, den 22 Junij hier binnen gekomen, zijn vier Afrikaansche emigranten aangebragt, die zich bij Braamspunt op het strand bevonden en van Cayenne met eene korjaal ontvlugt waren.

---

*— Wij hebben uit Curaçao de volgende berigten van den 4. Julij:

„Met Zr. Ms. brik de Lynx, die den 25. Junij naar Hellevoetsluis is gezeild, is als passagier mede vertrokken, de luit. ter zee 1e kl. *R. L. de Haes*, 1e off. aan boord van de korvet Prins Maurits.

„Zondag den 21. Junij om middernacht, werd op verschillende plaatsen op dit eiland een schok van aardbeving gevoeld, welke een paar sekonden duurde en vergezeld ging van een gedruisch als dat van een onweder van verre. De schudding was gelukkig niet zoo hevig, dat ongelukken daardoor zijn veroorzaakt. De beweging kwam, naar het scheen, uit het Zuid Oosten de rigting naar het Noord Westen volgende.

„Volgens berigten van St. Thomas, waren tien Amerikaansche oorlogschepen naar de landengte van Panama gestevend; zeven naar Panama en drie naar Aspinwall.

„Er lag slechts een Engelsch oorlogschip, de Orion, aan de landengte. De Engelsche schout bij nacht *Stewart* is te Bermuda teruggekeerd; de kanonbooten, welke te Greytown lagen, zijn naar Engeland vertrokken."

— Betreffende de reis van Z. K. H. den prins van Oranje, dezer dagen ondernomen, leest men in het *Dagbl. van 's Gr.* het volgende:

Het plan is om nagenoeg een vijfentwintigtal Portugesche, Spaansche en andere Middellandsche zeehavens te bezoeken. De eerste havensteden die zullen worden aangedaan, zijn Ferrol en Corunha, welke men reeds den 5. dezer hoopte te bereiken. Omstreeks de helft dezer maand dacht men te Lissabon te zullen binnenloopen. Daarna zou Gibraltar worden bezocht en vervolgens de geheele reeks van havens aan de Oostkust van Spanje gelegen: Malaga, Alicante, Valencia, Barcelona, enz. Van daar zou men over Port Mahon en Cagliari koers zetten naar de Italiaansche kust, Nizza, Genua, Spezzia, Livorno (welligt ook Rome) en Napels, Messina en verdere Siciliaansche havens aandoen, om alsdan langs Malta naar de Afrikaansche kust over te steken en onder anderen Algiers te bezoeken. Na vervolgens te Cadix binnengeloopen te zijn, zou de terugreis naar het vaste land worden ondernomen, dat men in het begin van November weder hoopt te bereiken. Op deze

reis, die als zij door weer en wind begunstigd wordt, hoogst aangenaam zijn kan, voor allen die haar mede maken en die gewis op nieuw zal bijdragen om de sympathie voor Holland en zijne geliefde dynastie buiten 's lands te verhoogen, wordt de prins, behalve door het reeds opgegeven personeel, vergezeld door den met hoogstdenzelve bevrienden baron *v. Pallandt.*

— Z. M. fregat met stoomvermogen **de Admiraal van Wassenaer**, onder bevel van den kapt. t. z. jhr. *H. J. L. T. de Vaynes van Brakell*, is den 4. dezer van de reede van Texel vertrokken naar de Middellandsche zee, met aanvankelijke bestemming naar Lissabon.

De etat-majoor van de **Wassenaar** bestaat uit de heeren kapit. t. z. jhr. *H. J. L. T. de Vaynes v. Brakell*; kapit. luit. t. z. *H. P. Arkenbeurt Schokker*; luit. t. z. 1. kl. *J. C. H. Arntzenius* en *K. F. R. Andrau*; luit. t. z. 2. kl. *J. W. Binkes*, *W. F. v. d. Burg*, en *H. W. Walther*; off. v. gez. 2. kl. *W. Dammann* en *F. J. Gebel*; off. v. gez. 3. kl. *A. J. P. de Jaager*; off. v. adm. 1. kl. *G. de Heer*; adj. admin. *A. L. Thierens*; scheepsklerk *L. T. C. Seelking* en *M. D. L. Hertzfeld*; off. machin. *A. Flaeskap*. der mar. *J. J. Soer*; 2. luit. der mar. *D. C. W. Sutherland*; ing. 2. kl. *A. Bestoo.*

— Met den 15 dezer is de luit. ter zee 1e kl. *J. M. de Jongh*, thans 1e off. op Zr. Ms. brik **de Zeehond**, geplaatst als adjudant van den direkteur en kommandant der marine te Hellevoetsluis; zullende hij in zijne betrekking van 1e off. vervangen worden door den luit. ter zee 1e kl. *F. A. A. Gregory.*

— Te Middelburg is eene tentoonstelling van nijverheid geopend, onder de leiding van de maatschappij ter bevordering der nijverheid.

— Namens de Nederlandsche maatschappij ter bevordering der geneeskunde, is aan de hoofdvereeniging van het Nederl. onderwijzers-genootschap eene missive gerigt, waarin gewezen wordt op het dagelijks toenemen van verwaarloozing der koepok-inenting en *revaccinatie*. De maatschappij ter bevordering der geneeskunde acht het van haren pligt, om, in afwachting der wettelijke voorschriften, die bij de geneeskundige staatsregeling zullen gegeven worden, naar andere middelen om te zien, waardoor het bedoelde kwaad kan beteugeld worden en geeft daartoe in hare missive aan de onderwijzers in bedenking, om het onderwerp der koepok-inenting zich ernstig aan te trekken, op het gebied des verstands en der overtuiging door bestrijding van onkunde en vooroordeel, op dat der feiten door, met gemoedelijken ernst, elk niet ingeënd kind van de school te weren. In de aanstaande algemeene vergadering van het onderwijzers genootschap, die op 13 en 14 Aug. te Dordrecht zal gehouden worden, zal o. a. de inhoud dezer missive besproken worden. *Hbl.*

— In de raadsvergadering te Groningen van den 1. Aug. is eene kommissie benoemd, om te onderzoeken in hoever het noodig zal zijn aan de regering kenbaar te maken, dat men zich daar verklaart *tegen* den inhoud der vele adressen, die te 's Hage bereids zijn ontvangen, ten einde de bepaling van het domicilie van onderstand in de tegenwoordige armenwet (geboorteplaats) te doen veranderen (in plaats van verblijf). Men is het daar algemeen vrij wel eens, dat voor grootere gemeenten en grensplaatsen de *tegenwoordige* bepaling beter is.

— Uit Apeldoorn wordt gemeld dat, op last van Z. M. den Koning, een grindweg wordt aangelegd van het Aardhuis naar het Uddelermeer en van daar naar den straatweg op Amersfoort. Hierdoor zal de ontworpen grindweg naar Harderwijk voor een gedeelte zijn uitgevoerd en dus de voltooijing van die gewenschte kommunikatie minder bezwaarlijk zijn.

— Te Bergum in Vriesland hebben poldergasten groote ongeregeldheden begaan, waarom een detachement infanterie derwaarts is gezonden.

— Uit Thuringen wordt gemeld, dat de plaats op welke dr. *Martinus Luther* in de 16. eeuw, op zijne terugreis van Worms naar de zijde van Gotha, op last van den Keurvorst *Frederik* van Saksen, die voor 's mans veiligheid beducht was, door twee edellieden is aangehouden, en als gevangene naar den Wartburg gevoerd, lang kenbaar is geweest door een ouden beukenboom, die sedert den naam van Luthers-beuk heeft gedragen, even gelijk eene daarbij [illegible] beek steeds de Luthers-beek is genoemd. [illegible] is in 1841 omverre gewaaid, en op last [illegible] erenden Hertog van Saksen Meiningen [illegible] ... een gedenkteeken gesteld, bestaande [illegible], vervaardigd door den steenhouwer [illegible] Hermansfeld. Den 26. Julij is dit ge[illegible] plegtig en kerkelijk ingewijd, in bijzijn [illegible] nden belangstellenden, waaronder eene me[illegible] werkers, die er steeds roem op dragen, [illegible] hervormer uit een geslacht, bij 't welk dit bedrijf inzonderheid in eere was en werd uitgeoefend, gesproten is. De Hertog van Meiningen was, met geheel zijn geslacht, met den Groot-Hertog van Weimar en zijn oom, den Hertog *Bernhard*, daarbij tegenwoordig. Na het aanheffen van *Luthers* kernlied „Een vaste burg is onze God" door al de aanwezigen, heeft de hofprediker, dr. *Ackermann*, van Meiningen, eene redevoering gehouden, en is de plegtigheid besloten door een stil gebed, 't welk door al de aanwezigen staande is uitgestort. Het geheel heeft een diepen indruk gemaakt op de menigte, welke aan dit feest deelnam.

— Men schrijft uit 's Hertogenbosch, aan de *Amst. Ct.* „De berigten door de *Arnh. Courant* en het *Handelsblad* medegedeeld, nopens den aanvang eener restauratie van het uitwendig gedeelte der kathedraal van St. Jan alhier, zijn niet zeer juist. Zie hier wat er van de zaak is. Door het Provinciaal genootschap van kunsten en wetenschappen in Noord-Braband is voor eenige jaren eene prijsvraag uitgeschreven, waarbij een plan van herstelling dier kerk, met eene berekening der kosten enz. gevraagd werd. Op deze vraag is een zeer uitvoerig antwoord met daarbij behoorende teekeningen ingekomen, dat in handen van onderscheidene beroemde binnen- en buitenlandsche architekten is gesteld en ook in die van den heer *Zwirner*, architekt van den Keulschen dom. Om de bewuste teekeningen te kunnen appreciëren, hebben al de beoordeelaars eene opneming ter plaatse zelve noodig geacht, en ook de heer *Zwirner* heeft zich daartoe herwaarts begeven. De bouwmeester was zeer verrukt over het grootsche en prachtige gebouw, en bij een bezoek aan den deken dier kerk gebragt, moet hij gezegd hebben, dat men maar met de herstelling moest beginnen, want, is men eenmaal aan het werk, dan komen de fondsen van zelven; zoo was het ook met den dom te Keulen gegaan. Hoe nu daaruit te besluiten is, dat reeds in het volgende jaar met dien veelomvattenden arbeid begonnen, en dat de heer *Zwirner* met de leiding belast zal worden, beoordeelen wij niet. Dit is intusschen zeker, dat er nog hoegenaamd geen volledig oordeel over het ingezonden antwoord (dat ook nog door andere beoordeelaars moet onderzocht worden) is uitgesproken, en het alzoo nog geheel onzeker is, of het aan de gestelde eischen voldoen zal en bekroond zal worden. Vóór dien tijd zal het wel niet mogelijk wezen met eenige zekerheid te bepalen of tot die restauratie al dan niet zal worden overgegaan. Zonder een geschikt en uitgewerkt plan is het beginnen van zoodanige onderneming zeer zeker onmogelijk, en de heer *Zwirner* kan wel op geen „aanvangen" gedoeld hebben, alvorens een vast plan is aangenomen."

— Na eenen kinderloozen echt van ruim acht jaren, beviel den 31. Julij ll., de vrouw van den bakker *M.* te Colijnsplaat, van drie levende welgeschapene dochters. De kraamvrouw werd bijgestaan door den heer *F. M. Westfaal Quadekker*, genees-, heel- en verloskundige aldaar.

— Men meldt uit het zuiden van Frankrijk, dat de hitte aldaar zoo groot is, dat onderscheidene personen ten gevolge van dien zijn bezweken.

— Op de Keizerlijke sterrewacht te Parijs is door den heer *Dieu* eene nieuwe komeet, in het sterrenbeeld de Giraffe, ontdekt.

— De bekende schrijver *Eugène Sue* is eergisteren te Annecy (Savoye) overleden.

— Te Antwerpen is onlangs op 89jarigen leeftijd overleden de ook ten onzent gunstig bekende Vlaamsche letterkundige *v. Kerckhoven.*

— Uit Salisbury in de Vereenigde Staten wordt den 9 Julij gemeld, dat de beroemde geoloog *Mitchell* uit Noord-Carolina omgekomen is. Eenigen tijd geleden was hij naar het Zwarte gebergte afgereisd en spoorloos verdwenen, tot dat men eindelijk zijn lijk nabij de rivier Lavey ontdekte. Vermoedelijk is hij aan den rand van een afgrond uitgegleden en in de diepte gestort.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 4 *Aug.* 0.90 El; + AP. 7.85. Gev. 2 d.
Keulen, 3 „ 5 v. 9 d. (5 v. 9 d. Rijnl.)
Gev. 1 duim. Rijnl.

De Rijnhoogte te Keulen den 4. Aug 5 voet 9 duim Rijnlands.

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gister deelde de Voorzitter mede, dat zijn ingekomen de geloofsbrieven van de heeren *v. Swinderen* en *v. Voorthuyzen*, nieuw benoemde leden der Kamer. — Deze stukken in handen gesteld zijnde eener kommissie bestaande uit de heeren *v. Nispen v. Pannerden*, *v. Beeck Vollenhoven* en *v. Wassenaer*, wordt, nadat de zitting voor eenigen tijd was geschorst, door deze kommissie, bij monde van den heer *v. Beeck Vollenhoven* rapport uitgebragt. De kommissie adviseert tot toelating der beide leden. — Dienovereenkomstig wordt besloten, waarna de nieuw benoemde leden zitting nemen.

Zijn ingekomen al de laatstelijk bij de Tweede Kamer aangenomen wetsontwerpen, die naar de afdeelingen worden verzonden.

Vervolgens wordt overgegaan tot het trekken der afdeelingen, waarna de leden zich in de sektien begeven tot benoeming van voorzitters enz.

De zitting wordt daarna gescheiden.

233. Staats-Loterij.

Tweede klase. 1e Lijst.
No. 5046 *f* 5000. No. 8642 *f* 1000.
2e Lijst. No. 7977 *f* 20,000. No. 18201 *f* 2000. No. 8525 *f* 1500.

RUSLAND.

PETERSBURG, 25 Julij.

Z. M. de keizer wordt den 31. Julij te Peterhof terug verwacht, en de keizerin, met de prinses van Baden, den 2. Aug. Het huwelijk van den grootvorst *Michaël* zal den 15. Aug. voltrokken worden.

Het genootschap ter gasverlichting van deze hoofdstad van den heer *Panton* zal 9000 lantaarnen doen plaatsen, behalve die er reeds bestaan. De prijs van het gas is zeer verminderd. Bij het oude genootschap betaalde men 17 fr. 20 c. voor de 100 vierkante voeten gas, en thans voor dezelfde hoeveelheid 13 fr. 20 c. voor partikuliere huizen en 11 fr. 60 c. voor groote gebouwen. De stad betaalde vroeger 178 fr. 72 c. voor elke lantaarn, die 6 kubieke voet gas per uur verbrandde, en thans 116 fr. voor elke lantaarn, die 7 kubiek voet gas per uur verbrand.

SPANJE.

MADRID, 30 Julij.

De regering heeft generaal *Garrigo* tot militair goeverneur van Madrid benoemd en daardoor een blijk van verzoenends-gezindheid gegeven. Deze generaal was nl. kolonel van het regiment kavalerie, waarmede generaal *Dulce* in 1854 den opstand begon. — Zoo het kabinet al zijne voorstelling verleent, de Koningin *Maria Christina* op het oogenblik in Spanje komt, zal dit alleen zijn met het oog op de bevalling harer dochter, en dus haar bezoek niet van langen duur zijn.

In de laatste dagen hebben sommige bladen en met name de klerikale, zeer ongepaste aanvallen tegen Engeland gerigt. De 1. sekretaris van het Engelsch gezantschap, de heer *Otway*, heeft de aandacht van den minister-president hierop gevestigd.

De Spaansche *Univers*, *la Regeneracion*, verlangt de oprigting van een nieuw ministerie — een ministerie van liefdadigheid! Een bisschop moest aan het hoofd van dat departement geplaatst worden, en hij zou het toezigt hebben over alle instellingen van weldadigheid. Alle wetten op dit punt zouden vervallen om voor nieuwen, in klerikalen zin natuurlijk, plaats te maken. Dit denkbeeld zal waarschijnlijk wel tot de *pia vota* der ultramontaansche partij blijven behooren.

In de provincie Malaga is brandstichten en plunderen aan de orde van den dag.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 2 Aug.

Morgen wordt de aartshertog *Ferdinand Max.* met zijne jonge gemalin uit Brussel alhier verwacht. Zij zullen eenigen tijd te Schönbrunn vertoeven, alvorens zich naar Milaan te begeven.

Naar men verneemt zal prinses *Cecilia* van Baden den 20 Augustus te St. Petersburg in den schoot der Grieksche kerk worden opgenomen. Haar huwelijk zal den 2 Sept. plaats vinden.

Bij de opening van den spoorweg op Triest heeft men verbaasd gestaan over het grootsche van dezen arbeid, en de bezwaren die men tot den aanleg heeft moeten overwinnen. Deze weg over de Norische Alpen is een meesterstuk, en de Duitschers, die hem ontwierpen en voltooiden, mogen er te regt trotsch op zijn.

— 4 *Aug.* Met. 5 pCt. $82^7/_8$; Nationale $84^7/_8$; Bank 1005; Credit Anst. $239^1/_2$; Noord-Bahn-Akt. $187^1/_2$; O.-Fr.-Spoorw.-Akt. $245^1/_2$; Saltzb.-Sp.-Akt. $100^1/_8$; Lomb. Ven. 108; wiss. op Lond. 10,10.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Augustus.

Onze bladen blijven opgevuld met mededeelingen

omtrent Indië; ze geven verslag van de afgrijselijke wreedheden, die door de Ind. muiters op verschillende plaatsen zijn gepleegd; de Eng. vrouwen en kinderen heeft men gruwelijk mishandeld. Men weet voorbeelden van dames, die eerst van alles beroofd, verkracht en vervolgens vermoord werden, door de ligchaamsdeelen achtereenvolgens af te houwen of haar in stukken te hakken. Men heeft kinderschoenen gevonden, met stukken van de kindervoetjes er in. Te Delhi, zoo verhaalt een van daar ontvlugte, heeft men de kinderen in de lucht geworpen, om ze op pieken of bajonetten op te vangen. Aan alle kanten verneemt men van afgrijselijke moorden. De Britsche troepen zijn dan ook verontwaardigd; volgens een brief uit het kamp van Ullebpore hadden de troepen op weg naar Race alle dorpen in brand gestoken en de in handen gevallen roovers dadelijk aan de boomen opgehangen. Het wordt op die wijze een vreeselijke krijg, die er in Indië zal moeten gevoerd worden.

Niettegenstaande al die huiveringwekkende berigten, blijven de grootere dagbladen hun best doen, de gerustheid algemeen bij de natie in den goeden uitslag aan te moedigen. De *Times* zegt, dat, daar het slechts militaire muiterij is, de bedwinging zonder twijfel is; als de bevolking zelve opstond, was er eerst te vreezen voor het Britsch gezag.

De *M. Post* levert ook een bemoedigend artikel. Lord *Canning*'s ijver en bekwaamheid waardeert het blad hoog, en na een oogenblik bezinning heeft de goeverneur alles gedaan wat noodig kon geacht worden. Ook generaal *Barnard* heeft, volgens de *M. P.*, voor Delhi de meest mogelijke kracht betoond. Met vermoeide troepen heeft hij dadelijk de sterke stelling der muiters vóór de stad bestormd en vermeesterd. De krijgsraad wenschte den bevelhebber over den uitslag geluk en ried aan, zich thans zelf in deze positie te versterken en uit te rusten; maar gen. *Barnard* ziende, dat de muiters zich weder op eene andere hoogte voor de stad verzamelden, gaf hij bevel ook den vijand van daar te verjagen, hoezeer hij deel nam in de vermoeidheid zijner troepen. Ook de tweede hoogte werd vermeesterd en daarbij het krijgsmateriëel des vijands bemagtigd. De hoogten voor de stad zijn thans in Britsche magt en als er versterking van troepen is gekomen, is de inname der stad zoo goed als verzekerd.

Generaal sir *Patrick Grant* heeft aan de regering hier eene versterking aangevraagd van 23,000 man Eur. troepen en juist heeft de regering even meer dan 23,000 man reeds naar Indië doen vertrekken; dit strekt ten bewijze, dat de regering zich een zeer juist denkbeeld heeft gemaakt van de behoeften in Indië en van de uitgestrektheid van het onheil.

Wat de kosten van den strijd betreft, die zullen geheel komen voor rekening der O. Ind. maatschappij; zoodra de troepen de Britsche kust hebben verlaten, komen ze ten laste der maatschappij. Men weet, dat het leger aanmerkelijk zal versterkt worden, om aan de behoeften van Indië ten volle te kunnen voldoen.

In het Lagerhuis is het voorstel van lord *J. Russell*, om eene kommissie te benoemen, tot onderzoek der kwestie, betreffende den parlementseed en of de akte van *Willem IV* daarop toepasselijk zal wezen, aangenomen. In die komm. heeft hij voorgesteld, dat o. a. zitting zouden nemen lord *Palmerston*, sir *G. Grey*, *d'Israëli*, *Walpole*, sir *J. Packington*, lord *J. Russell*, sir *J. Graham*, *Gladstone*, de attorney-general, de sollicitor-general, sir *F. Thesiger*, lord *Stanley*, *Roebuck*, *Dellwyn*, *Napier*, lord *Grosvenor*, enz. al de voorname leden van het Parlement. (Gister was bij vergissing, door eene onduidelijkheid in het telegrafisch berigt, het voorstel van lord *J. Russell* in verband gebragt met de Ind. zaak.)

De Indiesche bladen deelen eene proklamatie van de oproerlingen van Delhi mede, waarvan de inhoud op het volgende nêerkomt: De Europeanen willen alle Hindoes en Mahomedanen met geweld tot het Christendom doen overgaan, na hen eerst hunne godsdienst te hebben doen verzaken. De goeverneur generaal had bevolen dat zoo 10,000 man de patronen niet wilden gebruiken, men ze moest fusilleren, en zoo het 50,000 waren, zij ontwapend moesten worden. Men was daarom overeengekomen geen der ongeloovigen in het leven te laten. Men had honderde stukken geschut en onmetelijke schatten in zijne magt. Hindos en Mahomedanen moesten eensgezindheid aan den dag leggen in den strijd en volgens de raadgevingen van bevoegde personen maatregelen ter verdediging nemen. Hooge soldij en aanzienlijke betrekkingen zouden het loon zijn van hen, die de goede zaak getrouw bleven. Elk moest voor de verspreiding dezer proklamatie zorg dragen en men moest wel weten, dat zoo de ongeloovigen voortaan met meer zachtheid te werk gingen, zij dit slechts deden om hun leven te redden.

LONDEN, Dingsdag 4 Augustus.

Van regeringswege is bij de wetgevende magt een voorstel ingekomen, strekkende, om de militie bij het leger in te lijven, welke maatregel ook genomen werd tijdens den oorlog met Rusland; voorts om 10,000 man aan te werven en de Indiesche regementen te versterken.

In het Hoogerhuis werd gisteren avond eene bill ingebragt, om, zoo noodig, de militie bijeen te roepen gedurende het reces. Bij de gemeenten verkreeg lord *John Russell* een *select committee* ten onderzoek, of een akte van *Willem IV* kon toegepast worden in zake de toelating van Israëlieten in het Parlement.

De Koningin der Nederlanden met haar Zoon en gevolg bezochten gisteren de tentoonstelling te Manchester.

Het inschepen van versterkingstroepen voor Indië gaat snel voort. Te Southampton arriveerde heden morgen de stoomboot Columbe met de mails uit Indië en China; zij verliet Alexandrië den 23 Julij. Ook de Petropolis arriveerde met de mails uit Brazilië. De Britsche vice-konsul te Fernambuco was vermoord geworden.

— 4 *Aug.* Gec. $90^{1}/_{8}$; Sp. 3 pCt. $41^{3}/_{4}$; $1^{1}/_{4}$ pCt. $24^{7}/_{8}$; Rusl. 5 pCt. 112; $4^{1}/_{2}$ pCt. 98; Holl. 4 pCt. $98^{1}/_{2}$; $2^{1}/_{2}$ pCt. $64^{1}/_{4}$; Sard. 5 pCt. $89^{1}/_{4}$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Augustus.

De vertoogen van den heer *de Thouvenel* hebben in Turkije eene wijziging van het ministerie te weeg gebragt. *Reschid Pacha* en *Ghalib*, zijn zoon, de minister van buitenl. zaken, de hoofdpersonen in deze, hebben plaats gemaakt voor *Mustapha Pacha*, die wel den Franschen invloed in het kabinet zal vertegenwoordigen, en *Aali Pacha*. Waarschijnlijk zullen nu de verkiezingen in Moldavië nietig verklaard en de kiezerslijsten herzien worden.

Velen meenen nu dat lord *Stratford de Redcliffe* moeijelijk langer te Konstantinopel kan blijven; om bijzondere redenen moet echter zijne regering niet gezind zijn om hem zijn ontslag te geven; en daarom, zegt men, is hem een verlof verleend, om hem de goede bedoeling en onzer regering in de kwestie der vorstendommen niet te doen tegenwerken, te meer daar Engeland waarschijnlijk zich aan die kwestie onttrekken zal, die dan slechts een punt van geschil tusschen onze regering en Oostenrijk zal blijven.

Uit Italie verneemt men dat *Pius IX* wel degelijk Florence zal bezoeken, ter welker gelegenheid aldaar een groot feest zal worden gegeven. — Van de koncessien door hem te doen zal vooreerst niet veel komen, vooral na de jongste gebeurtenissen in Italië. Hij leest echter alle adressen die hem worden aangeboden en laat er aanteekeningen uit maken. Hij heeft op het oogenblik meer het oog op stoffelijke verbeteringen dan op staatkundige. Handel en vertier wil hij door wegen en spoorwegen bevorderen, en vooral dringt hij aan op de spoedige voltooijing van den weg van Rome naar de Napelsche grenzen, die door eene streek loopt, waar veel ellende heerscht.

Omtrent den dood van den dichter *Beranger* wordt thans met de grootste zekerheid berigt, dat hij *niet* in den schoot der kerk is gestorven. Na het afsterven van den heer *Vieillard*, den grijzen vriend des keizers, hebben er moeijelijkheden bestaan, waarom de aartsbisschop van Parijs aan de priesters heeft te kennen gegeven, dat als er een belangrijke zieke was, men dien moest bezoeken, maar met de grootste voorzigtigheid behandelen; daarom moest men nooit de absolutie aanbieden, om niet nader bij afsterven de geestelijke uitvaart te behoeven te weigeren. Dit is ook bij *Béranger* geschied. Pater *Jousselin* heeft hem bezocht, maar er is van geene absolutie gesproken. De *Univers* heeft echter een uitvoerig verslag van den priester gevraagd, omtrent het afsterven des dichters, zich voorbehoudende daar wel een regel in te vinden, die hem magtigen zou te spreken van een *pardon*, dat de stervende had gevraagd, en waarvan ter wille van de geloovigen dan ligtelijk eene *absolutie* te maken was! Dit is geschied; maar de waarheid zegeviert over zulke jesuitiesche mededeeling. *Béranger* heeft na zijn dood geen heil gewacht van de Jesuiten, die hij bij zijn leven zoo gekend en tentoongesteld had!

De 36 gr. warmte, waaronder de Zuidelijke streken van Frankrijk smachten, is zeer gunstig voor de olijfboomen, die in geene jaren zoo goed hebben gestaan en een rijken oogst zullen opleveren. Voor den wijnoogst is dit warme weder ook zeer gunstig.

PARIJS, Dingsdag 4 Augustus.

De *Moniteur* meldt, dat het verbod, om de van buitenslands komende granen in de branderijen te gebruiken, ingetrokken is.

Een ander besluit deelt de benoemingen mede van de prefekts voor de Aube en Mayenne.

— 4 *Aug.* Rente kont. $4^{1}/_{2}$ pCt. 93.30; op tijd 3 pCt. 67.20; Fr. Oost. Spw. 677; Spanje $1^{1}/_{4}$ pCt. $24^{1}/_{2}$; 3 pCt. $37^{1}/_{4}$.

BELGIE.

BRUSSEL, 4 Aug.

De kon. familie is na een genoegelijk verblijf te Ostende gister te Laeken teruggekeerd.

Feruck Khan bezoekt alle merkwaardigheden in de stad; in den zoöl. tuin had hij zijn pijp medegenomen, en zat dien rustig te rooken. Enkele nieuwsgierigen, die zich digt bij hem voegden bood hij zijne pijp aan, om er eenige trekken uit te doen. Hij is ook naar Luik en Seraign geweest.

Door de hitte zijn eenige soldaten hier op het exercitieplein ineen gezakt.

Het gedrag der Gendsche hoogleeraren tegenover den rektor *Serrure* begint meer en meer de aandacht bezig te houden, Volgens de dagbladen der geestelijkheid, zijn het thans de hoogleeraren, en deze alleen, die aanleiding hebben gegeven tot stremming, vermits het programma der lessen niet opgemaakt is kunnen worden. Daardoor is de Regering wel verpligt om met veerkracht te handelen. Eerst moeten de hoogleeraren in onderwerping komen, en daarna kan worden gevraagd, welke hunne bezwaren zijn. De waardigheid van het gezag zou worden gekrenkt, indien de bewindslieden anders te werk gingen. Hoogleeraren zijn staats-ambtenaren, bij welke willekeur niet te pas komt.

Onlangs zijn drie monnikken uit een Belgiesch klooster van trappisten van wege de Pruissiesche overheden over de grenzen teruggezonden, omdat zij zich in de Rijnprovincie met den verkoop van eene nieuwe soort aandeelen in de stichting van een klooster in België bezig hielden. De *Elberfelder Zeitung* deelt den inhoud van een dier papieren mede, welke aldus luidt:

„Jezus, Maria, Bernardus. Stichting van eene kapel en klooster ter eere van de H. Maagd Maria en den H. Joseph, en van eene model-landbouwschool voor behoeftige kinderen in het trapistenklooster van den H. Joseph, te Foeges bij Chimay, prov. Henegouwen in België. Gedurende vijftig jaren zullen jaarlijks zeven-en-zeventig heilige missen gelezen worden, om aan de nog levende stichters een zaligen dood, en aan de reeds overleden stichters eene spoedige verlossing uit het vagevuur te verzekeren.

„Stichtings-titel: een daalder, eenmaal voor vijftig jaren te betalen.

„De namen der stichters worden ingeschreven in een register, hetwelk in het klooster zal worden bewaard."

„Het kaartje," voegt de *Elberfelder Zeitung* er bij, „is met goedkeuring van den bisschop van Doornik uitgegeven; het prijkt met een afbeeldsel van het klooster la Trappe St. Joseph, en vermeldt nog, dat men ook reeds overleden personen in die voordeelen der stichting kan laten deelen, wanneer men op hunnen naam een aandeel of titel neemt. Uit alles blijkt, dat het hier eigenlijk den verkoop van eene soort van aflaatbriefjes geldt, waarvan men den sedert Luthers tijd minder welluidenden naam in dien van „stichtings-aandeelen" veranderd heeft."

Onder de inrigtingen van voorzorg, waardig om zoowel de aandacht van den staatsman als van elk verlicht en spaarzaam mensch te wekken, bekleeden de verzekeringen op het leven een zeer belangrijken rang. Geregeld door voorwaarden van welbegrepen belang, zijn zij bestemd om de grondslagen van orde en zuinigheid te ontwikkelen, verschaffen zij het genot van een kapitaal of van eene rente aan een gezin, terwijl het hoofd daarvan door den dood is weggenomen, begunstigen zij de vorming van kapitalen, door de vermeerderde intresten verbonden met de sterften, en bevorderen zij de mogelijkheid tot het geven van een behoorlijk uitzet en eene goede opvoeding aan kinderen. Zij vermeerderen het publiek vermogen, bevorderen den inleg en omloop van voor den bezitter en voor het land onvruchtbare kapitalen. Hare zedelijke en gemeenschappelijke voordeelen, thans door de oekonomisten van het geheele land op hunne juiste waarde geschat, zijn boven allen tegenspraak verheven. Van haar nut overtuigd, moet men dus de uitbreiding van die maatschappijen toejuichen, die hier te land, maar ook in België, zich bezig houden met deze soort van verzekering, namelijk met de levensverzekering. Er bestaan verscheidene dergelijke maatschappijen, waaronder echter eene eerste plaats innemen de *Royale Belge* en de *Renteniers vereeniging te Brussel*, onder een en dezelfde administratie gevestigd.

De *Royale Belge* heeft ten doel, tegen vastgestelde premien, te geven verzekering ingeval van overlijden of voor het leven; de maatschappij *Vereenigde Renteniers* vormt verzekeringen van overleving, bestemd om de jaarlijksche bezuinigingen te vermeerderen, door de opeenstapeling van intresten in verband met plaats hebbende sterfgevallen.

Men is in staat gesteld te bewijzen, dat na [illegible] jaren bestaan, deze twee maatschappijen [illegible] werking van allerlei aard een wezenlijk [illegible] verzekerd van meer dan 33 millioenen [illegible] waaronder de dienst van 1856 voor [illegible] is begrepen.

Het getal deelhebbers is zamengesteld uit personen

van alle klassen der zamenleving, van den aanzienlijksten tot den eenvoudigsten handwerksman, en bevat:

8 ministers en oud-ministers.
150 direkteurs, inspekteurs, kontroleurs en ontvangers van registratie en belastingen.
45 direkteurs en administrateurs van nationale banken, bankiers, enz. enz.
76 senatoren, vertegenwoordigers en provinciale raden.
82 leden van den adelstand.
12 diplomaten.
120 goeverneurs van provincien, arrondissements-kommissarissen en burgemeesters.
210 gemeente sekretarissen.
88 gemeente-ontvangers.
208 generaals en officieren van alle rangen.
780 priesters.
48 Professoren van universiteiten.
906 professoren van kollegien en instituteurs.
36 presidenten van geregtshoven, regters van instruktie en advokaten-generaal.
32 vrederegters.
128 advokaten.
206 notarissen.
38 schutsheeren.
188 geneesheeren.
68 hoofdingenieurs, inspekteurs van spoorwegen en ingenieurs.
5200 pachters en landbouwers.
Eindelijk omtrent 5000 inschrijvers van verschillende bedrijven.

Deze cijfers zijn vol beteekenis; zij toonen den hoogen trap van vertrouwen aan, welke deze instellingen genieten en bewijzen, dat het maatschappelijk doel, dat zij zich voorstellen, algemeen begrepen wordt.

De *Royale Belge* en de *Renteniers Vereeniging* omvatten het geheele stelsel van operatien, die van het menschelijk leven afhangen, en vormen, de een door den ander één geheel; deze maatschappijen beantwoorden aan alle behoeften van het leven. — De verbindtenissen, die zij aangaan, zijn van onderscheiden aard; eenigen derzelve, zeer vernuftig gedacht, zijn voor genoemde maatschappijen van geheel eigenaardigen aard; allen zijn zij door de billijkste en meest juiste voorwaarden geregeld.

Het gevolg daarvan is, dat in de kassen voor de ophooping van kapitalen, genaamd: „verzekering van overleven" grondslagen zijn ingevoerd, die in nood hen kan doen veranderen in spaarkassen, door de aan de inschrijvers gegeven bevoegdheid, om van de nieuwe associatien van beleening gebruik te maken, of op verzoek vroeger remboursement te verkrijgen van de gedane stortingen, vermeerderd door oploopende intresten.

In het goede spoor gehouden, dat zij doorloopen, zullen zij eene onwaardeerbare weldaad zijn voor alle familiën; in het vervolg zal men op eene meer voldoende wijze de werking aantoonen van hunne operatien, en de voordeelen, die de personen van alle standen, die er aan deel nemen, er van kunnen plukken, hetzij voor zich zelven, hetzij voor hen, die de wetten der natuur of zamenleving aan hun zorgen hebben toevertrouwd.

Men meende dus de aandacht van het voorzigtig publiek op deze maatschappijen te moeten vestigen.

Tot deelneming in deze maatschappij kan men zich vervoegen bij den heer *J. Lamaire* te Utrecht op den Drift, Wijk G. No. 328.

(1) Dit cijfer verdeelt zich als volgt:

1852	. . . .	fr. 1,000.000.
1853	. . . .	„ 5,000.000.
1854	. . . .	„ 7,000.000.
1855	. . . .	„ 6,500.000.
1856	. . . .	„ 9,000.000.
1857 eerste halfjaar	.	„ 4,500.000.

ADVERTENTIEN

*** Bevallen van een *ZOON*, die kort na de geboorte overleed, E. A. DE MOL VAN OTTERLOO, ZIMMERMAN.
Soerabaija 25 Mei 1857.

AURORA en MANNEN-ZANGVEREENIGING.

*** Op Donderdagavond in *Tivoli* laatste repetitie voor het Amsterdamsche feest.

*** Bij de aanstaande verkiezing van een Lid voor de Provinciale Staten van *Utrecht*, in het Hoofd-Kiesdistrict *Breukelen*, op Dingsdag 11 Augustus 1857, in de plaats van den Heer Dr. E. VAN VOORTHUYSEN, wordt aanbevolen de Heer

Mr. C. Fock,

Burgemeester van Wijk bij Duurstede.

*** Bij de verkiezing van een Lid voor de Provinciale Staten van Utrecht, in het Hoofd-Kiesdistrict Breukelen, op Dingsdag 11 Augustus 1857, in de plaats van den Heer
Dr. EVERT VAN VOORTHUYSEN,
thans Lid van de 1e Kamer der Staten Generaal, wordt aanbevolen de Heer

J. P. C. Baron van Reede tot Ter Aa.

Burgemeester van Loenen en Loendersloot.

VENDUHUIS MARIAPLAATS.

*** Op Vrijdag 7. Augustus 1857, des namiddags ten 2 ure, Verkooping eener groote partij EIKEN- en GREENEN HOUT, bestaande in: *Planken, Paneelen, Vloerdeelen, Balken*, enz. Te zien des morgens vóór de verkooping.

VENDUHUIS MARIAPLAATS.

*** Op Dingsdag 11 Augustus 1857 en volgende dagen, des voormiddags ten 10 ure, zal in genoemd Lokaal, de gewone **driemaandelijksche Verkooping** worden gehouden van velerhande MEUBELEN en andere ROERENDE GOEDEREN, breeder bij aanplakbilletten vermeld. — Te zien Maandag 10 Augustus van 10—4 ure.

De hierbij te voegen Goederen worden dagelijks tot *Donderdag 6 Augustus* in het Venduhuis voormeld aangenomen.

Te HUUR tegen November aanstaande:

*** Een HUIS met zes Kamers, alle geplafonneerd, benevens eene Meidenkamer, gelegen op de Biltstraat even buiten de Wittevrouwenpoort te Utrecht. Te bevragen wijk I. No. 2.

TE HUUR:

*** Twee HEEREN-HUIZINGEN, gelegen buiten de Wittevrouwenpoort aan den Singel, met 5 Kamers, Meidenkamer, Keuken, Kelder en Tuin. Het eene tegen Augustus, het andere tegen November.

Eene HEEREN-HUIZINGE, op de Mariaplaats, met 4 Kamers, Meidenkamer, Keuken, Kelder en Zolder, enz., om *f* 210,00 in het jaar.

Eene HEEREN-HUIZINGE, met eene Zaal en Balcon, zes Kamers, Meidenkamer, 2 Kelders en Tuin, enz.

Te bevragen bij D. DE LEUR, buiten de Catharijne-barrière.

Van een der respectabelste ingezetenen onzer stad hebben wij een uitstekend gunstig berigt over de **Revalenta** ontvangen.

De Echtgenoote van dezen Heer, die sedert geruimen tijd aan eene ziekte sukkelde, die men niet kende, was zoo vervallen en zwak, dat ze opgegeven werd en men haar spoedig overlijden voorzag. Men hield op met medicineren, nam de toevlugt tot **Du Barry's Revalenta** en de uitkomsten waren zoo gunstig, dat zij reeds in de eerste dagen gegronde hoop op herstel gaven; de zieke werd dagelijks rustiger en gevoelde zich hoe langer hoe beter, zij won in sterkte en is God dank nu geheel gezond en opgeruimd.

Dezelfde Heer verhaalt ons ook, dat een Kind in zijne Familie de gezondheid, naast God, aan de **Revalenta** te danken heeft. Wij hebben vergunning den aanvrager met naam en adres van onzen berigtgever bekend te maken, die gaarne verdere bijzonderheden mededeelen wil.

Rotterdam, 12 Jan. 1856. J. A. KLINGER & Co.



Du Barry's Revalenta geneest volkomen al de volgende ziekten: Verstoppingen, maagkramp, maagpijn, hoest, aamborstigheid, diarrhaea, oprispingen, zuur, kolijk, zenuwziekten, stuipen, vloed, zinkens, slijm, aandoeningen van lever en nieren, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, graveel, vernaauwingen, maagkanker, scheurbuik, klieren, tering, rheumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking.

Het is zonder tegenspraak de eenvoudigste en minst kostbare wijze van genezing. Gezond, voedend en krachtgevend, kan zij alle andere spijzen vervangen. Men bereidt ze op verschillende wijzen voor ontbijt, tusschenuurtje, middagmaal en avondeten. Een maaltijd kost slechts $6\frac{1}{2}$ a 10 Cents, naar gelang men eene groote of kleine Bus neemt.

De prijs is $87\frac{1}{2}$ Ct., 2, $3\frac{1}{2}$ 8 en 16 Guldens.

Wij moeten waarschuwen tegen nagemaakte soorten, die men door allerhande kunstgrepen voor de echte tracht te doen doorgaan.

Amsterdam Verkoophuis.	Utrecht *T. Uhlenbroek* Choorst.
Amersfoort *G.C.T.vd Roemer.*	„ *L. J. R. Bosch*, Lijnm.
„ Gebr. *Bruning.*	„ *P. J. Huinck*, „
„ *A. H. v. Ruijven.*	Veenendaal, *C. L. Dubois.*
Baarn, Wed. *Petersen Nobbe.*	Vianen, *M. A. Verkerk.*
„ *E. v. Dapperen.*	Wijk bij Duurs. Wed. *C. Zorn.*
Bodegraven, *B. E. C. Schlatman.*	IJsselstein, *J. J. Groenhoff.*
	Zeist, *C. G. Adlung.*
Hilversum, *R. J. J. v. Alphen.*	en in de bekende dépôts in de andere steden.
Schoonhoven, *A. B. Valk.*	
Utrecht *T. Uhlenbroek* Bakkerb.	

Fijne Genua of Tafel-Olie.

*** HERMAN VAN DEVENTER, te *Zwolle*, Hoofd-Dépothouder voor het Koningrijk der Nederlanden, adverteert door deze, dat de **Genua Olie** van de HH. SERIJ PELZ & COMP. te *Genua* te bekomen is aan het Hoofd-Dépôt à **70** Cts. en in de onderstaande Dépôts à **75** Cts. de Flesch.

Amsterdam, *G. M. Dieperink*, Martelaarsgracht.	Harderwijk, *W. I. Berends.*
	Hattem, *D. N. van Nes.*
Apeldoorn, *J. W. van Aken.*	Kampen, *D. J.* en *A. Jz. Stibbe.*
Arnhem, *G. I. de Roos Jr.*	Rotterdam, *H. T. Sepmeijer.*
Axel, *J. J. van Spanje.*	„ *A. Kuilenburg.*
Breda, *A. van Dijk.*	Steenbergen, *I. W. Laane.*
Bergen op Z., *C. P. Rogier Cz.*	Schoonh., *A. Kuilenburg Pz.*
Brielle, *H. I. Hartenroth.*	Sommelsdijk, *E. A. Fauël.*
Doesborgh, *J. de Bank.*	Tiel, *D. R. v. Wermeskerken Dz.*
Delft, *B. Frankamp.*	Tilburg, *J. T. Swagemakers.*
Dordrecht, *J. A. Knook.*	Utrecht, *J. M. Porton.*
Elburg, *J. Wijnbergen.*	Voorst, *J. J. Weijers.*
Geertruidenb., *W. J. de Hoog.*	Wageningen, *A. Asman.*
Gouda, *F. v. Vreumingen. Dz.*	IJsselstein, *H. Moolhuizen.*
Haarlem, *Cornelis Sipkes.*	Zutphen, *G. H. Dijkerman.*
's Hage, *Geb. Lampe.*	

Aanvrage om Dépôts *franco* aan het Hoofd-dépôt.

*** Twee net GEMEUBELEERDE KAMERS op dezelfde verdieping worden verlangd voor een Heer, op een der voornaamste standen binnen deze stad. Adres bij den Boekhandelaar J. DE KRUYFF, onder letter D.

*** **Dr. T. A. VAN SCHERMBEEK,** praktiserend Geneesheer, **is verhuisd** naar de Neude (Muntzijde).

BOEKHANDEL.

*** Bij den ondergeteekende is gelegenheid tot plaatsing van een *Jongeling*, om in den Boekhandel te worden opgeleid, bij voorkeur iemand die reeds elders geweest is.

Utrecht, Aug. 1857. J. G. BROESE.



*** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een krachtiig geneesmiddel voor *verouderde wonden* en *zweeren*. De bewonderenswaardige genezingen, welke dagelijks door middel van deze zalf en pillen worden bewerkstelligd, hebben hun ook in Nederland de grootste vermaardheid verworven, en het is eene daadzaak, dat door deze zalf en pillen dikwijls wonden en zweren zijn genezen die twintig jaren waren open geweest, en wanneer elk ander geneesmiddel zonder gevolg was gebleven. Alle soorten van huidziekten, hoe ook genaamd, verdwijnen onder den weldadigen en krachtigen invloed dezer zalf en pillen; ook zijn dezelven zeer aanbevelenswaardig voor borstziekte.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

Marktberigten.

Rotterdam, 4 Aug. Granen. Tarwe: 162 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 425; 162 ℔ Leuvens. *f* 375; 155 ℔ Roode Nassaud. *f* 322.

Schiedam, 4 Aug. Granen. Verkocht: Rogge, 140 ℔ Reval *f* 240 6/w. en 145 ℔ Archangel *f* 234 6/w., *f* 236 3/m. Gerst, 127 ℔ Libau *f* 244 6/w., *f* 254 3/m.

Moutwijn per Hect. vat [illegible] *f* 26,00; Amsterd. proef *f* 27,25 zonder de belasting. Spoeling *f* 1,00 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Aug.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerking.*
			N. ℔						
4	2	nw.	1.0	759.14	90.7	+ 18.5	0.60	0	Ligt bewolkt.
	10	nno.	1.0	59.58	69.8	+ 7.2	0.81	1.0	Zw. bewolkt.*)
5	8	no.	0.0	58.45	73.4	+ 5.8	0.84	0.7	Bewolkt. †)

*) Van $6\frac{1}{2}$—8 u. onweer en verder tot 10 u. weerlicht.
†) Snachts 11 u. onweer.

AMSTERDAM 4 Augustus 1857.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . . $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{3}{8}$	$63\frac{7}{16}$	$63\frac{7}{16}$
dito dito 3	„	$76\frac{1}{8}$		
dito dito 4	„	$96\frac{1}{4}$	$96\frac{1}{2}$	$96\frac{1}{4}$
Handelmaatschappij . $4\frac{1}{2}$	„	$154\frac{3}{4}$	$155\frac{1}{4}$	$155\frac{1}{4}$
Oost-Indische Leening 4	„	$95\frac{1}{8}$	$95\frac{1}{4}$	$95\frac{1}{4}$
SPANJE.				
Obligatien . . . . $1\frac{1}{4}$	pCt.	25	$25\frac{1}{16}$	
Oblig. 3	„	$42\frac{3}{4}$	43	
Binnenl. Schuld . . . 3	„	$37\frac{1}{2}$	$37\frac{9}{16}$	$37\frac{1}{2}$
Amortisable		$5\frac{5}{8}$		
Bewijzen Koepons . . .		$5\frac{3}{4}$		
PORTUGAL.				
Obligatiën 3	pCt.	$45\frac{7}{8}$	$45\frac{15}{16}$	$45\frac{15}{16}$
dito 1856. 3	„	$45\frac{3}{8}$		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.* 5	„	$105\frac{1}{8}$		
Obligat. 1828 & 1829 5	„	$103\frac{1}{8}$		
Certifikat. 1831 & 1833 5	„	$93\frac{3}{4}$		
Certifikaten 1840. . . 4	„	88	$88\frac{1}{8}$	
Cert. bij *Stieglitz* . . 4	„	$87\frac{7}{8}$	88	$87\frac{7}{8}$
dito 5e Serie 5	„	$100\frac{3}{8}$	$100\frac{7}{8}$	$100\frac{1}{2}$
dito 1855 6e Serie. . 5	„	$101\frac{1}{8}$	$101\frac{1}{2}$	$101\frac{7}{16}$
dito Adm. te Lond. $4\frac{1}{2}$	„	$97\frac{1}{8}$		
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500		157		
Obligatien. 4	pCt.	$80\frac{9}{16}$	$80\frac{5}{8}$	
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.* 5	pCt.	78		
dito dito 4	„	$62\frac{1}{4}$	$62\frac{3}{8}$	$63\frac{1}{4}$
Oblig. Metaliek . . . 5	„	$75\frac{5}{8}$	$75\frac{11}{16}$	$75\frac{5}{8}$
Oblig. Rente Am. . . 5	„	$87\frac{1}{8}$	$87\frac{1}{4}$	$87\frac{3}{16}$
dito dito Nat. 1854. 5	„	$77\frac{5}{8}$	$77\frac{11}{16}$	$77\frac{5}{8}$
dito dito . . . . $2\frac{1}{2}$	„	$39\frac{5}{16}$	$39\frac{3}{8}$	
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. . 5	pCt.	$99\frac{1}{8}$	$99\frac{1}{4}$	
AMERIKA.				
Ecuad. Oblig. 1855 onbep.		14	$14\frac{7}{16}$	
Venez. Oblig. 6 pCt., nu $4\frac{1}{2}$	„	$32\frac{1}{2}$		
Grenada, Oblig. . . . $3\frac{1}{4}$	„	$21\frac{1}{2}$	$21\frac{9}{16}$	
Mexiko, Obl. 3	„	$21\frac{13}{16}$		
N.-Am. Illin. Spw. Aand.		120		
N.-Am. Illin. Obl. C. B. 7	„	$93\frac{1}{2}$	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{1}{2}$

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 184
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Vervolg en slot van de zitting van 17 Julij.

Hoofdst. IV. *Renten en aflossingen* van geldleeningen.

De *Voorz.* herinnert, dat de komm. voorstelt art. 1, *aflossing van* 30 *aandeelen in den weg van Houten naar den Lekdijk*, weg te laten. Spr. zegt dat Gedep. Staten het met de komm. eens zijn dat het wenschelijk is den post voorkomende onder n°. 18 der inkomsten zoodra mogelijk aan te wenden tot schulddelging, en zij juist daarom deze som op de begrooting hebben gebragt, terwijl Spr. ook in het gezegde der komm. dat zij niet twijfelt of de som sub 18 zal ontvangen worden, een krachtig argument vindt, om den post uit te trekken. Spr. ziet ook niet in dat er aanleiding voor de regering in kon liggen om de begrooting af te keuren, die toch slechts eene raming is.

De heer *Broers* kan zich wel met het voorstel der komm. vereenigen, te meer na hetgeen hij gisteren in de gesloten verg. vernomen heeft, maar Spr. gelooft ook dat het niet voorzigtig is, reeds in ontvang te brengen iets waarvoor de toestemming nog moet verleend worden, en dat men eene vreemde figuur zou maken zoo — hetgeen wel niet waarschijnlijk is — de uitslag der zaak eens anders ware dan men zich voorstelt. Mogt het een wenk zijn voor die magt die over de zaak moet beslissen, Spr., weet niet of dit wel doel zal treffen.

De hee *Boer* acht de kwestie grootendeels eene van vorm. De komm. heeft met genoegen in de voordragt van Gedep. Staten gezien, dat waar aan de eene zijde de post in ontvangst wordt gebragt, hij ook dadelijk tot eene nttige uitgave wordt bestemd, doch neemt men haar denkbeeld aan, dan brengt men den post in het geheel niet op de begrooting. Op eene gewone begrooting brengt men alleen die ontvangsten en uitgaven, waarop men zeker rekenen kan. Spr. twijfelt er ook niet aan of men zal de som ontvangen, doch hij is minder zeker omtrent den tijd, wanneer zij zal inkomen, hetgeen, bij de vele werkzaamheden der wetgevende magt, nog lang kan aanhouden. Het komt Spr. daarom niet wenschelijk voor de som reeds nu uit te trekken, te meer dewijl, als zij dit jaar nog mogt inkomen, men haar op eene suppletoire begrooting kan brengen.

De heer *Pabst* acht het geen kwestie van vorm maar een fonds van groot gewigt; men heeft immers de meeste zekerheid dat men den post ontvangen zal, en zoo men posten op de begrooting brengt, die veel minder zeker zijn, behoort deze er gewis op gebragt te worden. Spr. geeft echter in overweging het woord dertig te veranderen, want hoe zal men doen als men daartoe niet genoeg ontvangt?

De *Voorz.* antwoordt op het laatste, dat waar men tot het meerdere bevoegd is, men ook zeker het mindere vermag. Overigens merkt Spr. op dat de post niet zoo los weg op de begrooting is gebragt, wijl binnen weinige dagen de overeenkomst met het rijk zal geteekend worden, en men dus zekerheid genoeg heeft, hoezeer ook de bekrachtiging der wetgevende magt nog verleend moet worden. Wilde men alleen volkomen zekere posten op de begrooting brengen, dan moesten o. a. alle opcenten die nog niet zijn toegestaan er van verdwijnen, waarop de geheele begrooting van uitgaven gegrond is. Wat het brengen op eene suppletoire begrooting betreft, daarvan meent Spr., moet men alleen als uiterst middel gebruik maken, om den geregelden gang van zaken te bevorderen.

De heer *H. Verloren* acht het niet raadzaam, dezen post, en bij gevolg ook dien van *f* 1500 op de inkomsten wegens restitutie van het Rijk uitgetrokken weg te laten, daar zulks welligt aan de Staten Generaal de impressie zou kunnen geven alsof men zelven reeds de gronden der vordering niet zeer hecht beschouwden en deze pretensie als eene vrij dubieuse, waarvan ten slotte toch niet veel teregt zou komen. Komt echter de post op de begrooting voor, dan is het duidelijker dat men er nu stellig op rekent, dien te ontvangen en dien niet als het ware als eene toegift beschouwt, die men welligt nog genieten zal. Ook voor de regering kan het misschien nog een nadere aandrang zijn om de daartoe strekkende wet zoo tijdig in te dienen dat die ook nog in 1857 kan aangenomen zijn.

De *Voorz.* zegt dat bij de overeenkomst een peremptoire termijn is bepaald

De heer *Menso* zegt, dat het bij de komm. de vraag was, of de regering wel eene som in ontvangst op de begrooting zou goedkeuren, waarvan de wetgevende magt het beginsel en het bedrag moet vaststellen; en hoewel de regering zich er niet door verbindt, was het toch meer dan waarschijnlijk, dat zij ten dezen hare goedkeuring weigeren en dus de geheele begrooting afkeuren zou. Daar de weglating niets schaadt, ziet Spr. niet waarom men dan den kans zou wagen of de regering de begrooting toch zal goedkeuren.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt de post met 15 tegen 9 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *v. Veersen*, *van Tuyll*, *v. Bel*, *Wijers*, *Boer*, *Menso*, *Broers*, *Bastert* en *Ackersdijck*.

Art. 2, het geheele hoofdstuk met de drie volgende worden zonder diskussie goedgekeurd.

Hoofdst. VIII. *Uitgaven*, *niet onder de vorige hoofdstukken behoorende.*

Afd. I art. 1. *Onderwijs van vrouwen in de vroedkunde.*

De heer *Pabst* kan zich hiermede niet vereenigen. Hij vindt het eene verkeerde handelwijze een post op de begrooting uit te trekken, die nooit gebruikt wordt, en slechts dient om andere posten te verhoogen.

De *Voorz.* zegt, dat die post niet nooit, maar zeer zelden gebruikt wordt, en Gedep. Staten steeds onderhandelen over eene regeling dezer zaak; de prov. komm. van geneesk. toevoorzigt stelt er zeer veel belang in, en men wenschte er over te kunnen beschikken als de gelegenheid zich aanbood. Slechts hoogst zelden dient de post tot verhooging van andere sommen en dan toch niet zonder medewerking der vergadering.

Het artikel met het volgende wordt zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 3. *Verbetering van kerkgebouwen behalve die der Roomsch Katholieken.*

De *Voorz* merkt op dat een lid der komm. de posten onder art. 3, 4, 7 en 14 meer gespecialiseerd verlangde, doch de meerderheid adviseerde ze zoo te behouden.

De heer *Menso* zou wenschen dat de verg. over deze aanmerking, die telken jare gemaakt wordt, besliste. Vereenigde zij zich er mede dan wist de verg. wat zal besteed worden en zouden zij die geen subsidie kregen, weten dat zulks niet het gevolg was van het goedvinden van dezen of gene, maar van een besluit der verg.

De *Voorz.* wenscht ook dat de verg. uitspraak doe, doch dat die anders zij dan de vorige Spr. verlangt, want Spr. ziet daarin zeer veel bezwaar, vooreerst zou men zich zoo tijdig moeten adresseren, dat de zaak in de Staten-verg. kon worden behandeld, terwijl de aanvragen thans naar gelang van het ontstaan der behoefte inkomen, maar Spr. meent ook dat het aanleiding zou kunnen geven tot een moeijelijken strijd, dien het misschien beter is te vermijden. De toekenning der subsidiën geschiedt daarom echter niet zonder regel en gewoonlijk wordt een derde bijgedragen.

De heer *v. d. Poll* gelooft dat de beoordeeling het geschikst is opgedragen aan Gedep. Staten. Er zijn zoo vele opgaven toe noodig, dat hij meent, dat die moeijelijk in eene groote verg. kan plaats hebben.

De heer *Pabst* vereenigt zich met de meening der beide vorige Sprs., doch zou gaarne in de mem. van toel. iets meer omtrent die som leze. Spr. vraagt of het eene normale som is die er steeds voor aangewezen wordt.

De *Voorz.* zegt, dat het eenigermate een normale post is; de ondervinding heeft geleerd dat hij in den regel toereikend is.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt art. 3 met 22 stemmen tegen die der HH. *Menso* en *H. Verloren* aangenomen.

Art. 4 wordt zonder diskussie goedgekeurd.

Art. 5. *Toelage ten behoeve van schoolonderwijzers en instellingen van onderwijs.*

De *Voorz.* merkt op, dat één lid der komm. dezen post wenscht verworpen of de subsidiën gebragt te zien op *f* 1500, doch de overige leden hem in afwachting van een beteren toestand wenschten te behouden.

De heer *Menso* zegt, dat de eerste meening bij hem nog versterkt is, nu door de Staten Generaal is aangenomen, dat de kosten voor het onderwijs ten laste der gemeenten komen en waar die onvermogend zijn ter gemoetkoming subsidie zal worden verleend voor de helft door het rijk en voor de andere helft door de prov., Spr. meent, dat men nu op een ander standpunt is dan het vorige jaar en hij kan niet veronderstellen, dat in dezen veranderden toestand ten behoeve van eenig onderwijzer eene beschikking genomen zal worden, tot einden die ligt geheel in strijd met de wet zouden zijn. De redenen, het vorige jaar aangevoerd voor de verhooging van dezen post — hij was toen in de verg. niet aanwezig, anders had hij ook eene vlugt naar de Alpen genomen, niet om te onderzoeken den toestand van het onderwijs in Zwitserland, maar van de onderwijzers. Juist toen dat onderwijs zoo genoemd werd, werd in de dagbladen gewaagd van den treurigen toestand der onderwijzers, terwijl men hier met redelijk bezoldigde onderwijzers slecht onderwijs heeft. De materieele toestand van den onderwijzer doet dus niets af, tot de deugdelijkheid van het onderwijs.

De heer *Ackersdijck* zou wenschen dat dergelijke diskussiën niet in deze Verg. plaats vonden, doch nu acht hij zich verpligt er op te antwoorden. De vorige Spr. heeft gesproken over Zwitserland naar aanleiding van wat Spr. daarover vroeger gezegd had; Spr. beweert daarvan meer te weten dan dat lid, en houdt staande dat hij op de hooge Alpen arme dorpen gevonden heeft, waar de onderwijzers beter beloond en het onderwijs meer behartigd werden dan in vele plaatsen van ons land. Wat nu de wet betreft, die zal veel veranderen, doch ten opzigte der finantiën gewis nog niet in het eerste jaar, en al ware dat het geval, zoo zou het toch geen reden zijn om den post met *f* 600 te verminderen. Geen kapitaal zal zoo hooge renten opbrengen als dit.

De heer *Menso* meent dat *f* 2000 niets kan bijdragen tot de welvaart der onderwijzers en het eene bespotting is als men tot de onderwijzers zegt, dat men daarmede hun fortuin wil helpen bevorderen.

De *Voorz.* gelooft dat daarin veel waars is, doch ziet er juist een reden in om den post zooveel mogelijk te verhoogen in plaats van te verminderen.

De heer *Boer*, gelooft ook dat de som onvoldoende is, doch dat zij, gelijk Gedep. haar aanwenden, toch voor ijverige en eerlijke onderwijzers een nuttige aanmoediging en blijk van tevredenheid kan wezen, dat zeker zal strekken ten goede van het onderwijs.

De heer *Pabst* zegt dat hij niet twijfelt wat te doen als hij tusschen *f* 1400 en *f* 2000 kiezen moet, hij wil volgaarne voor het onderwijs *f* 2000 verleenen, te meer daar men nog in een toestand van overgang verkeert. Aan de vaststelling van die som moet echter zoo bijzonder veel lof niet gegeven worden; de *f* 2000 zijn slechts eene tegemoetkoming voor hen die de *meeste aanspraak* hebben, alzoo als de onderwijzer slechts aanspraak heeft, bekomt hij niets, dat spijt Spr.; hij zag liever een vasten regel aangenomen, bv. dat de onderwijzer zooveel voor elk kind zal krijgen, dat hij goed onderwijs geeft, en moest dan de som verhoogd worden, hij stemde er volgaarne in toe.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt tot het behoud van het art. besloten met 21 stemmen tegen die van den heer *Menso*, waarna de vergadering wegens het vergevorderde uur verdaagd wordt tot Maandag 20 Julij des voormiddags ten 11 ure.

Zitting van Maandag 20 Julij.

Tegenwoordig zijn 28 leden; afwezig, met kennisgeving, de HH. *Metelerkamp*, *Broers* en *Voet*, zonder kennisgeving de HH. *de Heus*, *Kien*, *Jongeneel*, *a. Asch v. Wijck*, *Menso*, *v. d. Poel*, *de Kock*, *v. d. Poll* en *Pabst*.

Wordt bij monde van den heer *G. Verloren* rapport uitgebragt door de komm. in wier handen is gesteld het voorstel van Gedep. Staten betreffende het regl. voor het grootwaterschap van Woerden, welke komm. adviseert, zich met de voorgestelde wijzigingen te vereenigen en het regl. definitief vast te stellen.

Ter griffie en aan de orde in de eerstvolgende verg.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de begrooting der enkel prov. en huish. uitgaven en wel over hoofdst. 8, afd. 1, art. 6, *toelagen voor kweekscholen voor jeugdige onderwijzers.*

a.	Te Utrecht .	*f* 400.
b.	» Amersfoort	» 200.
		f 600.

De *Voorz.* merkt met betrekking tot de aanmerkingen der komm. op; dat het verslag der kweekschool te Amersfoort reeds den 1. Mei is ingekomen en het hem niet bekend is, waaraan het moet worden toegeschreven, dat het niet in handen der komm. geweest is; dat voorts Gedep. Staten zeer gaarne zullen trachten het jaarverslag reeds bij den aanvang der zitting mede te deelen, dat zij dit telken jare getracht hebben, doch de grootste moeite in de zamenstelling ondervinden, wijl het voor een gedeelte moet worden opgemaakt uit de verslagen der gemeenten, en vooral het gemeentebestuur van Utrecht uiterst traag is in het toezenden van zijn jaarverslag. Spr. wil hopen dat dit een volgend jaar niet meer het geval zal zijn.

De heer *Boer* zegt, dat hij, voor zoover hij invloed in het stedelijk bestuur heeft, trachten zal bij te dragen tot de naleving der wet in dezen. Hij merkt echter op, dat ook het gemeentebestuur hierin afhankelijk is van eene menigte ondergeschikte besturen.

De heer *v. Hoytema* stelt voor den post voor de kweekschool te Utrecht met *f* 200 te verhoogen, wijl uit het verslag der inrigting blijkt, dat de inkomsten te gering zijn en het bestuur gemeend had geene bepaalde vraag om verhooging te mogen doen, wijl het dat onkiesch achtte. Spr. stelt zich niet voor dat de kweekschool door het rijk op te rigten zoo spoedig zoovele kweekelingen zal kunnen bevatten, zoodat altijd bijzondere kweekscholen noodzakelijk zullen blijven en de tegenwoordige met kracht moet worden in stand gehouden; doch de som die noodig is voor de bezoldiging van het onderwijzend personeel is nog te veel, en de bijdragen der kweekelingen zelven zijn voor dezen steeds zeer bezwarend; daarom is men er op uit geweest, dat onderwijs gratis te doen geven. Het valt niet te ontveinzen dat het getal kweekelingen telkens afneemt en ten einde nu niet de school te laten vervallen alvorens de nieuwe kweekscholen zijn opgerigt, zou Spr. gaarne voor dit jaar de som van *f* 600 zien toegekend.

Dit voorstel wordt met 24 stemmen tegen die der HH. *Harmsen*, *Vos* en *Lagerweij*, en het geheele art. zonder omvraag goedgekeurd, gelijk mede art. 7. tot en met art. 13.

Art. 14 *Bijdragen tot verbetering van wegen en waterlossingen.*

De *Voorzitter* zegt, dat een der leden van de kommissie zich hieromtrent refereert aan wat het vorige jaar door de begrootings-komm. is aangemerkt en dezen post wenscht te verminderen tot op

f 2000. Spr. gelooft, dat ook hij zich kan refereren aan wat ten opzigte van dien post in het vorig jaar is voorgevallen; er heeft eene diskussie plaats gehad en is eene vermindering voorgedragen, doch de verg. heeft zich met dit cijfer vereenigd.

De heer *Lagerwey* gelooft dat het *f* 3000 zal moeten blijven, wijl anders de provincie aan die gemeenten, welke het noodig hebben, niet de behoorlijke subsidie zal kunnen geven tot het goed onderhoud der wegen.

Het art. wordt zonder omvraag aangenomen, gelijk mede art. 15.

Art. 16. *Vergoeding van reis- en verblijfkosten der leden van kommissien uit de staten die als zoodanig reizen doen.*

De heer *Lagerweij* meent steeds dat die post niet op de begrooting behoort; hij meent, dat de hooge regering moet betalen en verlangt dus eene stemming over dat artikel.

De heer *Bastert* is het eens met den heer *Lagerweij*. Art. 105 prov. wet zegt, dat op de begrooting der kosten van het prov. bestuur voor zoo verre het rijksbestuur is ook zullen komen de reis- en verblijfkosten der leden van de Staten. Hij meent dat daarop ook behooren de reiskosten voor kommissien uit de Staten. Hij ziet niet in welk onderscheid van provinciaal belang er tusschen beide onkosten bestaat. Spr. weet wel dat ten vorige jare is aangenomen, dat men voor een speciaal geval die kosten zou vergoeden, maar wenschte ook er op te wijzen, dat als men ze nu op de begrooting brengt, die post als erkende blijvende post zal voorkomen.

De *Voorz.* merkt op, dat ten vorige jare zich moeijelijkheden betrekkelijk deze uitgaven hebben voorgedaan en de minister toen begrepen heeft, dat die bij de wet bedoelde kosten die ten laste van den staat komen, alleen die zijn voor de reis naar de hoofdstad der provincie tot bijwoning der Staten-verg.; hierdoor blijven de leden der bedoelde komm. verstoken van vergoeding en toen heeft de verg. beslist, dat de door haar gedane uitgaven zouden komen ten laste der provincie. Hetzelfde geval kan zich weêr voordoen en brengt dan hetzelfde bezwaar mede en om dat te voorkomen, hebben de Gedep. Staten gemeend de som op de begrooting te moeten brengen.

De heer *Huydecoper* ondersteunt het gesprokene door de heeren *Lagerweij* en *Bastert*, wijl ook hij meent dat die post voor rekening van het rijk moet blijven; Spr. zou er dus voor zijn dien post niet op deze begrooting te brengen, en des noods zouden die kosten dan nog kunnen worden vergoed uit den post van onvoorziene uitgaven.

De heer *Lagerweij* wijst er op dat art. 105 zegt, dat op de begrooting der kosten van het prov. bestuur voor zoo verre het rijksbestuur is zullen worden gebragt de reis- en verblijfkosten der ambtenaren van de griffie en der leden van de Staten, en dan kan Spr. zich niet denken hoe eene komm. uit de Staten anders kan worden behandeld dan de Verg. zelve.

De *Voorz.* meent de verg. nog te moeten herinneren aan wat het vorige jaar hieromtrent is voorgevallen: den 4. Nov. 1856 is de zaak bij missive van Ged. Staten het eerst ter sprake gebragt, welke missive aldus eindigt: »Wij hebben de eer uwe verg. voor te stellen de reis- en verblijfkosten van de leden der beide kommissiën, hierboven gemeld te doen vergoeden uit de enkel provinciale en huishoudelijke fondsen en tevens te besluiten, dat ook in het vervolg kommissiën dezer vergadering uit de prov. fondsen zullen worden gedefrojeerd." Dat stuk is in handen gesteld eener komm, die rapporteerde dat zij in geene enkele wettelijke bepalingen eenig voorschrift voor de vergoeding door het rijk gevonden had, weshalve zij adviseerde, zich te vereenigen met het voorstel van Ged. St., hetgeen met eene groote meerderheid geschiedde. Spr. meent nu dat het vreemd zou schijnen, wanneer men nu een geheel tegenovergesteld besluit nam.

Den heer *Weijers* komt het ook voor dat art. 105 alleen slaat op de kosten van het bijwonen der verg., te meer wijl in art. 27 gezegd wordt dat de leden die met der woon gevestigd zijn in de gemeente waar de vergaderingen gehouden worden, geene reis- en verblijfkosten genieten.

De heer *van Bel* zegt, dat dit juist de reden is welke de komm. in de najaarsverg. hoofdzakelijk aanleiding gegeven heeft om zich met het toen door Gedep. Staten gedane voorstel te vereenigen *en* waarom de begrootings komm. ook nu dit punt niet weer ter sprake heeft gebragt; het is waar dat die kosten soms zullen zijn aangewend in het belang van het Rijk, doch somtijds ook zal het belang der provincie daarbij zijn betrokken. Wat betreft het aangevoerde, dat des noods de post van onvoorziene uitgaven zou kunnen gebezigd worden ter bestrijding dier kosten, meent Spr. dat die kosten niet als onvoorzien kunnen worden aangemerkt, daar de ondervinding heeft geleerd, dat deze niet zoo zeldzaam zijn en het niet onwaarschijnlijk is, nu art. 1 van het reglement op de Geldersche vallei, door de Staten van Gelderland is verworpen, dat te dier zake in 1858 eene kommissie uit de Staten zal moeten bijeenkomen.

Den heer *Lagerweij* is het bepaald voorgekomen, dat er geen verschil bestaat tusschen de Statenverg. en de vergaderingen der kommissien uit haar midden voor welke laatste Spr. dus meent, dat het Rijk verpligt is de kosten te voldoen.

Het art. in stemming gebragt, wordt met 24 stemmen tegen die der heeren *Huijdecoper*, *Bastert*, *Vos* en *Lagerweij* aangenomen, gelijk mede de volgende artt. en hoofdstukken tot hoofdst. 9.

Hoofdstuk 9. Onvoorziene uitgaven.

De *Voorz.* merkt op, dat dit hoofdstuk met *f* 210 gld. behoort verminderd te worden na de beslissing omtrent no. 37 en de verhooging van de subsidie voor de kweekschool te Utrecht.

De heer *v. Hoytema* ziet onder de posten waarop van het onvoorzien zou kunnen worden overgeschreven, dien voor het onderwijs in de vroedkunde; hij zegt dat die post altijd gebezigd is als een soort van onvoorzien, nu is bij hem de vraag gerezen, waarom men daarop nog overschrijft. Is het omdat men meent dat als dit onderwijs eens gegeven wierd die som te gering zou zijn.

De Voorz. antwoordt dat die post tot dusverre op geringe uitzonderingen na niet gebruikt is en het zeer mogelijk is dat dit een volgend jaar weer het geval zal zijn, maar het is ook mogelijk dat hij, wordt hij gebruikt, ontoereikend is.

Hoofdst. 9 wordt hierop zonder omvraag aangenomen en overgegaan tot de behandeling van de begrooting der inkomsten.

Hoofdst. 1 wordt zonder omvraag aangenomen.

Hoofdst. 2, *opbrengst van belastingen en heffingen.*

Afd. 1, *opcenten op 's Rijks direkte belastingen.*

De *oorz.* zegt dat de komm. de opmerking heeft gemaakt dot het onzeker is hoe het met de wet op het personeel zal gaan en dus ook of de opcenten wel zullen worden ontvangen, doch dat de komm. toch aanmerkt, dat in den tegenwoordigen staat van zaken niets overbleef dan ze uit te trekken. Spr. houdt die opmerking voor zeer juist.

Niemand meer het woord verlangende wordt deze afd. zonder onvraag goedgekeurd.

Afd. II *Heffingen voor het gebruik van openbare wegen, werken en inrigtingen.*

De *Voorz.* zegt dat de komm. vraagt waarom deze tollen niet publiek verpacht worden vooral met betrekking tot den weg van Houten naar den Lekdijk die reeds lang bestaat en ruime perceptiekosten vordert. De reden hiervan, zegt Spr., is het meerdere voordeel in de tegenwoordige wijze van heffing gelegen. De kosten van inning zijn uiterst gering op den weg van Doorn naar Leusden worden er voor gebezigd de vaste wegwerkers, die daarvoor vrije woning en een zeer gering inkomen hebben, terwijl als men tot de verpachting besloot, die zooveel zou moeten opleveren, dat aan twee huisgezinnen een matig bestaan verzekerd wierd. Hoewel in het algemeen het stelsel van verpachting voorstaande, meenen Gedep. Staten in dit geval met de heffing bij kollekte, als veel voordeeliger, te moeten voortgaan. Wat betreft den weg van Houten naar den Lekdijk moet Spr. opmerken, dat in 1851 1852 dezelfde opmerking is gemaakt, toen was de weg nog onder administratie van kommissarissen, doch de in deze verg. plaats gehad hebbende diskussie heeft Gedep. Staten deze doen uitnoodigen den tol publiek te verpachten; dit is geschied, zoowel voor dezen tol als voor twee anderen op den weg naar Schalkwijk, doch het g volg was dat veel minder werd geboden, en toen hebben Gedep. Staten gemeend, meer in het voordeel der prov. te handelen door met de oude wijze van heffing voort te gaan en nu meenen Ged. Staten ook nog, dat de publieke verpachting niet geraden zou zijn.

De heer *Bastert* zegt dat de komm. gaarne de publieke verpachting zag wijl dan alle kontrole verviel en een kontrole op de opbrengst te houden toch wel onmogelijk zal wezen.

De *Voorz.* stelt alsnu voor over de vraag of de publieke verpachting verlangd wordt, voor beide wegen afzonderlijk te stemmen.

Hierover wordt het woord gevoerd door de HH. *de Beaufort*, *Lagerwey*, *Verloren* en *Bastert*, welke laatste voorstelt Ged. St. uit te noodigen de publieke verpachting dier beide wegen te beproeven, welk voorstel met 24 stemmen tegen die der HH. *Bastert*, *Vos*, *Strick z. Linschoten* en *H. Verloren* wordt verworpen en tevens besloten wordt de heffing der tollen op den weg van Doorn naar Leusden, bij kollekte zoo als die thans plaats heeft, te behouden.

Wordt hierop vervolgens met 16 tegen 12 stemmen besloten, den tol op den weg van Houten naar den Lekdijk mede niet publiek te doen verpachten. Voor hebben gestemd de HH.: *Huijdecoper*, *Bastert*, *Harmsen*, *de Geer*, *Boer*, *v. Tuijl*, *Vos*, *Munnicks v. Cleeff*, *Ackersdijck*, *Strick v. Linschoten*, *H. Verloren* en *v. Bel.*

Afd. II wordt hierop zonder omvraag goedgekeurd gelijk mede afd. III en hoofdst. III.

Hoofdst. IV. *Ontvangsten van verschillenden aard en toevallige baten.*

De *Voorz.* zegt, dat de komm. omtrent art. 5, *Bijdrage van het rijk voor de groote wegen in de prov. Utrecht*, verwijst naar hetgeen daaromtrent het vorige jaar is voorgevallen. Spr. meent, dat ook hij daarnaar kan verwijzen. Ged. St. hebben zich de zaak. op verlangen der verg. aangetrokken, doch zonder gevolg. Nu kan men wel daarnaar verwijzen, doch Spr. meent, dat het eind zal zijn, dat men er toch in moet berusten.

Dit hoofdst. aangenomen zijnde en op de twee 1e afd. van het volgende geene posten voorkomende, is aan de orde hoofdstuk V afd. IV, welke afd. met de volgende wordt goedgekeurd.

Afd. IV. *Opbrengst van bejdragen voor nieuw aan te leggen wegen.*

De heer *Lagerweij* vraagt of van de landeigenaren van Duist ook nog iets te verwachten is.

De *Voorz.* zegt dat reeds een aantal zich heeft bereid verklaard bij te dragen, doch dat men met de overigen nog in onderhandeling is.

De heer *v. Bel* zou wenschen den post van *f* 2700 te splitsen in bijdrage van Hoogland ad *f* 2000 en van Bunschoten ad *f* 700, omdat die eerste post werkelijk door de gemeente Hoogland is gegeven, en hierdoor wordt voorkomen, dat welligt in lateren tijd Bunschoten zich beroepe op het geven van de geheele som van *f* 2700 om daaruit bijv. vrijdom van tol of andere voorregten voor zich af te leiden of te vorderen.

De heer *Lagerwey* acht dit minder geschikt, wijl de gemeente Hoogland die som geeft, opdat Bunschoten geen gebruik make van den vrijdom van den tol op den Haarweg.

De *Voorz.* voegt hier nog bij, dat Hoogland aan Bunschoten heeft verstrekt *f* 2000, ten einde te dienen tot verbetering van den Haarweg; Bunschoten is dus in het bezit van die som, en zij zal dus uit de kas dier gemeente in de prov. kas vloeijen. De vraag zou zich kunnen voordoen of bijaldien de weg niet tot stand kwam, Hoogland regt zou hebben op restitutie, doch die kwestie behoeft hier niet beslist te worden, maar er blijkt toch uit, dat het op het oogenblik geld is van Bunschoten, waarom Spr. het beter en voorzigtiger acht, de voorstelling te laten gelijk zij is.

De heer *v. Bel* zegt, dat als de zaak zoo is, men niet anders kan doen dan de som op naam van Bunschoten laten.

Deze afd. hierop goedgekeurd zijnde, wordt de geheele begrooting met algemeene stemmen aangenomen, waarop het advies der komm. betreffende het ontwerp-adres aan den Koning tot heffing van prov. opcenten op de grond- en personele belasting, zonder omvraag wordt aangenomen.

De zitting wordt alsnu gedurende een kwartier uurs geschorst.

Bij de hervatting der werkzaamheden wordt, op voorstel van den Voorz. vóór de aan de orde gestelde verslagen betreffende de af- en overschrijvingen in behandeling genomen, de missive van Ged. Staten in antwoord op de vraag van den heer *Ackersdijck*, betreffende de zoogenaamde *Visscherssteeg.*

De heer *v. Hoytema* deelt mede, dat de heeren *Ackersdijck*, *Boer* en Spr. aan de verg. deswegen een voorstel hebben te doen, en geeft daarop lezing van een uitvoerig stuk, bevattende de motieven van dit voorstel hetwelk luidt als volgt: dat de verg., na kennis genomen te hebben van de mededeeling, door Gedep. Staten gegeven, omtrent de afsluiting van den publieken weg, genaamd de Visscherssteeg, in de gemeente de Bildt, van oordeel is, dat krachtiger middelen tegen die afsluiting kunnen worden aangewend en den wensch uitdrukt, dat door tusschenkomst van HH. Gedep. Staten, die afsluiting ten spoedigste worde weggenomen.

De *Voorz.* stelt, met het oog op den belangrijken inhoud van dit stuk voor, het ter griffie te deponeren.

De heer *v. Tuyll* stelt voor het te doen drukken en ronddeelen.

De heer *Ackersdijck* stelt voor, alsdan ook de missive van Gedep. te doen drukken.

De *Voorz.* meent dat daarmede te veel tijd zal verloopen.

De heer *v. Beeck Calkoen* is voor eene dadelijke behandeling der zaak.

De heer *Verloren* ondersteunt dit, doch wenscht de eindbeslissing dan in eene volgende verg. te doen plaats hebben.

Het voorstel van den voorz. wordt hierop aangenomen met 21 tegen 6 stemmen. Tegen hebben gestemd de HH. *v. Hardenbroek*, *v. Hoytema*, *de Beaufort*, *H. Verloren*, *v. Bel* en *v. Beeck Calkoen.*

Na eene korte woordenwisseling over de beide andere voorstellen worden ook die aangenomen, dat van den heer *v. Tuyll* met 22 tegen 5 stemmen en dat van den heer *Ackersdijck* met 14 tegen 13 stemmen Tegen het eerste hebben gestemd de H.H. *v. Hardenbroek*, *Huydecoper*, *Cordes*, *G. Verloren* en *v. Beeck Calkoen*, en tegen het tweede de H.H. *Huydecoper*, *Cordes*, *v. Beeck Calkoen*, *de Geer*, *Boer*, *Weijers*, *v. Hardenbroek*, *Lagerwey*, *de Louter*, *H. Verloren* en *v. Bel.*

De konklusiën der verslagen omtrent de beide voordragten tot af- en overschrijving worden alsnu zonder diskussie aangenomen, gelijk mede de konklusie van het rapport omtrent het voorstel van den heer *Menso* betreffende eene wijziging in het regl. op de veenderijen.

Vervolg hierna.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.